

ויזרע יצחק

שנה יג'

<p>פרשת "בהעלתך" הפטרה: "רני ושמחי" יד' סיון תש"ף</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת כניסה יציאה ר"ת</p>	<p>ת"א 19:15 20:29 21:14</p>	<p>ת"ב 19:03 20:24 21:10</p>	<p>תיפה 19:15 20:29 21:14</p>
--	--	--	--	--	---

הגיגים לפרשת השבוע

"מבן זומש ועשרים שנה יבוא לצבא צבא בעבודת אוהל מועד" (במדבר ז' כד)

מזכיר לנו ה"חזקוני" שלעומת הכתוב כאן, נאמר בפרשת במדבר שעבודת הלויים היא מגיל שלושים ומעלה. ומתוך שמה שנאמר "מבן חמש ועשרים שנה" מדובר על כל הלויים שיבואו לעשות מלאכות קלות כגון לשמור שלא יכנס זר במשכן ולשיר עד שיגיעו להיות בני שלשים שמכאן ואילך הם בכוחם וישיאו בני קהת בכתף ובני גרשון ומררי יתעסקו בטעינת ופריקת העגלות והורדת והקמת המשכן.

"מי יאכילנו בשר. זכרנו את הדגה" (במדבר יא' ד-ה)

לכאורה אינו מובן הקשר בין מה שאמרו "זכרנו את הדגה" למה שנאמר "מי יאכילנו בשר". מבאר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" על פי מה שאמרו חז"ל שבאכילת המן טעמו ישראל את כל הטעמים שרצו לטעום בו (יומא עה.), כלומר על ידי המחשבה הם היו מושכים את טעם המאכל הרצוי אל המן. אך הדבר אפשרי רק כאשר אתה יודע ומכיר את טעם המאכל רק אז אפשר להמשיך במחשבה את הטעם אל המן, אבל אם לא טעמו מהמאכל עדיין ולא מכירים את טעמו אי אפשר להמשיך את טעם המאכל הזה במן. והנה הטעם של בשר כשר, דהיינו בשר שנשחט ונמלח כמצוותו, יש לו טעם אחר מאשר בשר שלא נשחט ולא נמלח. בני ישראל אכלו במצרים בשר שלא נשחט ולא נמלח, את הטעם של הבשר הזה הם ידעו, אבל את הטעם של בשר שנעשה כמצוותו, דהיינו נשחט ונמלח, הם עדיין לא הכירו, והנה, אחר מתן תורה, שבו הם נצטוו על המצוות המכשירות את אכילת הבשר, הם לא הכירו את הטעם של בשר כשר ולכן לא יכלו להמשיך את הטעם הזה אל המן. הטעם שנשאר והיה מוכר להם היה טעם הדגים ואת הטעם הזה הם טעמו במן מחמת שלא השתנה טעמם, כיון שאין בהם שום מצוה. וזה מה שאמרו ישראל "מי יאכילנו בשר"? כדי לטעום את טעמו אחר כך במן. "זכרנו את הדגה", אמנם את טעם הדג אנו יכולים לטעום במן, אבל את טעם בשר לא יכולים לטעום.

"אספה לי שבעים איש מוקני ישראל" (במדבר יא' טז)

הרמב"ן מבאר את עניין המספר שבעים ומזכיר את מה שאמרו חז"ל ששבעים האומות מדברים בשבעים לשון, ויש לכל אחת ואחת מזל ברקיע ושר למעלה כעניין שנאמר "ושר מלכות פרס" (דניאל י' יג) וכן "והנה שר יון בא" (דניאל י' כ), ואמרו חז"ל (סוכה נה ב) ששבעים פרי החג הם כנגד שבעים האומות. ומובא בפרקי רבי אליעזר (פרק כד) "אמר הקב"ה לשבעים מלאכים הסובבים כסא כבודו בואו ונבלבל לשונם". ולכן היה המספר של יורדי מצרים שבעים. והקב"ה מצוה כאן שמספר השופטים בישראל יהיה שבעים, כי המספר הזה כלולות כל הדעות בהיותו כולל את כל הכחות, ולא יפלא מהם דבר. גם במתן תורה היו שבעים מוקני ישראל (שמות כד' א), כי ראוי המספר השלם הזה שישירה עליהם את כבוד השכינה כאשר היא במחנה העליון, כי ישראל הם צבא ה' בארץ, כמו שהארון והכפורת והמשכן נעשו בדמות הכלים המשמשים במרום והדגלים נעשו כדמיון המרכבה אשר ראה יחזקאל להשרות שכינה עליהם בארץ כאשר היא שכינה בשמים. וקבלו חז"ל (סנהדרין ב.) שמניין הסנהדרין הגדול היושב בבית ה' יהיה גם כן שבעים, והנשיא על גביהם כמו שמשא היה על גבי שבעים הזקנים ויהיו בסך הכל שבעים ואחד. גם האותיות בשם הגדול המפורש שבעים ושתים, ע"ב, כנגד השרים וה' שהוא אדון יחיד על כולם.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ז

עומרם בן חמו בר לונה ז"ל נלב"ע יז' סיון פרלה לוטאט בת סימונה ז"ל נלב"ע כב' מרחשון תש"ף

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

"כי לך כל בכור" (במדבר ז' יז)

מבאר ה"ספורנו" שמה שהיתה קודם העבודה בבכורות, הוא מפני היות הבכורות הנכבדים בבית ולכן היה להם משפט העבודה. מוסיף הכתוב ואומר: "ביום הכותי כל בכור, הקדשתי אותם לי" לומר שמה שהצריך אותם לפדיון היה משום ש"ביום הכותי... הקדשתי אותם לי" שלא יתעסקו בעבודת הדיוט כלל, כמו שאסרתי את הגיזה והעבודה בבכור בהמה, ואת זה עשיתי כדי להצילם משום "הקדש", משום שהם לא היו ראויים להינצל מנגעי משלחת מלאכי רעים בהיותם הנכבדים בעם, וקולר כולם תלוי בהם, לכן אמרתי שיפדו כעת כדי שיצאו לחולין ויהיו מותרים לעבוד בעבודת הדיוט.

"למה נגרע לבבתי הקריב" (במדבר ט' ז)

ל"כלי יקר" לא ברורה טענת האנשים, וכי נעלם מהם שטמא אסור באכילת קדשים, לפי גרסת הגמרא (פסחים טו) שלמד מן "איש איש" שיחיד נדחה לפסח שני ולא ציבור? אבל מובא במדרש שמהייתור של "במועדו" אנו למידים שפסח ציבור קרב בטומאה, ואחר ששמעו "במועדו" אמרו "למה נגרע מן הציבור"? ובאה התשובה "איש איש" שדווקא "איש" נדחה ולא ציבור. והבינו האנשים ממה שאמר משה אל בני ישראל לעשות הפסח במועדו אפילו בטומאה ולא להם באופן פרטי שמה הוציא אותם מהכלל אחרת למאי נפקא מינה אמר לבני ישראל לעשות את הפסח והלא כבר הם מצווים ועומדים? אלא שבא למעט את הטמאים היחידים על כן אמרו "למה נגרע"?

"ויאמר משה לזווב" (במדבר י' כט)

הפנים יפות" מדקדק במה שאמר משה "אל המקום אשר אמר ה' אותו אתן לכם", ולא אמר סתם "אל המקום אשר ה' נותן לנו", וגם יתרו צריך היה להשיב בקצרה "לא אלך עמכם", מדוע האריך ופירש "אל מקומי ואל ארצי אלך", ומבאר שחובב לא רצה ללכת עם ישראל כיון שהוא סבר שבני ישראל לא ילכו דרך המדבר אלא ילכו דרך ארץ אדום, עמון ומואב וארץ מדין עד שיגיעו לארץ ישראל, כמו שראינו באמת שמה שלח משה לבקש מהם ללכת דרך ארצם, ולא רצה יתרו ללכת עמם למלחמה מהטעם שלא רצה להיות בתוך המלחמה עם אנשי מדין שהיא ארצו, ועוד כי אמרו חז"ל (קידושין עו:): שבמלחמות דוד היו יוצאים רק ישראלים מיוחסים ולא גרים כיון שאין להם זכות אבות, ומפני זה אמר לו משה "נוסעים אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אותו אתן לכם", אין לנו כוונה להלחם ולכבוש אלא אותם אלא את אותו המקום בלבד "אשר אמר ה' אותו אתן לכם", חוץ מזה אין בכוננתנו לערוך מלחמות אלא אלא נלך דרך המדבר, ועל כך השיב חובב "כיון שאין אתם רוצים לעשות מלחמה ולכבוש את ארץ מדין אלך לי אל מקומי ואל ארצי שהוא ארץ מדין", על כך עונה לו משה שכיון שאתה יודע שנלך במדבר לכן "ותהיה לנו לעינים".

"ויאמר אליו לא אלך כי אם אל ארצי ואל בולדתי אלך" (במדבר י' לו)

רבינו החיד"א מסביר ב"נחל קדומים" את דברי יתרו שאומר למשה שכיון שאמרת שארץ ישראל אינה מוחזקת לעם ישראל, אני חושש שמא בני ישראל יחטאו ולא יזכו להיכנס לארץ. על כך ענה לו משה "אל נא תעזוב אותנו כי אתה ידעת חנותנו במדבר", וכמה נסים ונפלאות עשה עמנו הקב"ה, גם אתה ידעת חנותנו במדבר "וה' הולך לפניהם...", וכל זה מורה שאנו נחשבים כבנים והוא אב הרחמן, לכן אין לחוש לחזרה כלל. "ותהיה לנו לעינים" אלא לשון שמחה, כי תשמח עמנו ולא תחוש כלל.

"עוזה ה' רבבות אלפי ישראל" (במדבר י' לו)

ה"משך חכמה" אומר שהכתוב בא לומר שלאחר שינוח הארון, צריכים אותם עשרים ושתיים אלף לויים, נושאי המשכן, לנוח ולהתאושש מהמסע. מוסיף ה"משך חכמה" בעניין המספר עשרים ושתיים אלף שאין הדבר במקרה ומזכיר את הנאמר במדרש על הפסוק "רכב א-להים רבותיים אלפי שנאן" (תהלים סח' יח), ש כשם שאין השכינה שורה למעלה אלא באלפים וברבבות, כך אין היא שורה למטה אלא באלפים וברבבות. וכבר נאמר במדרש שכאשר ירד הקב"ה להר סיני היה זה עם פמליא של מלאכים כמניין מחנה לוייה. ואמרו חז"ל בגמרא (בבא קמא פג.) "אין השכינה שורה בפחות משני אלפים ושני רבבות".

"ויזר אף ה' בם וילך" (במדבר יב' ט)

אומר רבי אברהם סבע ב"צרוור המור" שחרון האף הזה עשה רושם באהרן ומרים. וזהו שנאמר "ויחר אף ה' בם". אבל בו, בקב"ה, אינו נופל חרון אף כי "עוזה וחדוה במקומו". וזה מה שאמרו חז"ל שכל חרון אף שבתורה עושה רושם במקבלים. ובמקרה הנוכחי הרושם הוא "והנה מרים מצורעת כשלג". כיון שאמר הכתוב "בם". וכאן לא נענשה אלא מרים ולא אהרן. חזר הכתוב לומר "ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת". שרמז בזה שפנה אליה והביט בה. ואולי נגעה בו או זרקה רוק מפיה בבגדיו וטמאה אותו עד שהוצרך טהרה וטבילה וזהו "ויפן אהרן".

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

אליהו בן חמו בר אסתר, יוסף בנימין בר חביבה, אריק שלום בר גורג'יה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנות בית" ו"ברית יצחק" חברת הבקשות "מאיר השחר": לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מדרשת "ויזרע יצחק": שיעור "דף יומי" בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו בית כנסת "שבת אחים" נוה גן פ"ת 21:30-20:30 לבירור פרטים ולהשאלה - טלפון: 052-3268315